

Lappeenranta Saarenoja-Muilamäki Kivikautisen asuinpaikan kaivaus 2015

**Tapani Rostedt
Aivar Kriiska
Timo Jussila
Jukka Ora**

Sisältö:

Perustiedot	3
Tutkimushistoria ja tiivistelmä	4
Kaivaus	5
Kaivauspaikka	5
Mittaukset ja tekniikka	6
Kaivauksen kulku	7
Kiitokset:	9
Sijaintikartat	11
Yleiskartta 1:500	13
Yleiskartta 1:200	13
Tasokartat 1:50	14
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 0	14
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 1	15
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 2	16
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 3	17
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 4	18
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 5	19
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 6	20
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 7	21
Kaivausalue 1, taso 8	22
Löytökartta 2015	23
Valokuvia	24

Kansikuva: Kuva 1. Kerrosta 5 kaivetaan kaivausalueella 1. Länneestä.

Perustiedot

- Kartta** N 6770834 E 593929, z 47–48 m mpy. Karttalehti: M5133H.
p 6773 674 i 3594 137, x 6773 072 y 4432 127. Karttalehti: 4112 04
- Työryhmä:** Tapani Rostedt, Aivar Kriiska, Timo Jussila, Jukka Ora.
- Kaivaus:** Kerrokset 1–8 (21,5 m²), tasokaivauksena.
- Kenttätyöt:** 22.7.–31.7.2015.
- Aiemmat tutkimukset:**
Inventointi 1999	KM 31678:1-6 (T. Jussila).
Koekaivaus 2000	KM 32559: 1-18, 5,5 m ² (T. Jussila).
Koekaivaus 2009	KM 38105: 1-11, 1,5 m ² (T. Jussila, A. Kriiska & T. Rostedt).
- Löydöt:** Km 40857: 1-2072, palanutta luuta, kvartsi-iskoksia ja -esineitä, pii-iskoksia ja -esineitä, kivilaji-iskoksia ja esineitä. Diar. 18.3.2016.
- Rakenteet:** Yksi mahdollinen asumuksenpohja ja yksi resentti kuoppa kaivausalueella 1 (löytöjen levinnän ja likamaaläikkien perusteella) sekä kvartsilouhos asuinpaikan välittömässä läheisyydessä.
- Rahoitus:** Jussila, Kriiska, Rostedt yksityishenkilöinä. Tukijat: [Jatuli ry](#), antoi työvoimaa, lisäksi [Ango ry](#):stä ja Selänalan ryhmästä oli useita kaivajia. Kaivausten apuna toimivat omalla kustannuksellaan myös Helsingin yliopistossa arkeologiaa opiskeleva Jukka Ora sekä arkeologit Kerkko Nordqvist ja Sarita Sandell. [Mikroliitti Oy](#), Arheograator Oy, Tarton yliopisto sekä T. Rostedt antoivat kaivausvälineet ja tutkimusinfrastruktuurin.

Tutkimushistoria ja tiivistelmä

Lappeenrannan (ent.Joutseno) Saarenoja-Muilamäki – asuinpaikan löysi vuonna 1999 Timo Jussila inventointiprojektin yhteydessä. Tuolloin hän löysi paikalta koekuopasta ja hiekkakuopan reunalta kvartsi-esineitä ja -iskoksia (KM 31678:1–6). Seuraavana vuonna alueelle tehtiin kolme pienehköä kaivausalueita, tarkoituksena oli löytää riittävästi hiiltä radiohiiliajoitusta varten. Löytöjä tuli runsaasti ottaen huomioon kohtuullisen pienet kaivausalat, kokonaislöytömäärä oli 399 kappaletta. Löydöistä suurin osa oli kvartsia ja palanutta luuta. Piitä löytyi 7 kappaletta, lisäksi löytyi 4 muuta kivilaji-iskosta. Kaivausten tuloksena löytyneet kävyn palaneet suomut ajoitettiin, mutta tulos oli yllättävän nuori (Hela-471: 4050 ± 70 = noin 2600 cal BC). Ilmeisesti kyseessä olleet kävyn suomut eivät liittyneet arkeologiseen kulttuurikerrokseen vaan sitä nuorempaan palaneeseen metsävaiheeseen.

Asuinpaikalle palattiin vuonna 2009 tekemään pienimuotoisia kaivauksia. Löytöinä tuli jälleen kvartsia, piitä sekä palanutta luuta. Yhdestä lapionpistosta (koekuoppa 8) löydetyistä palaneista hirvenluusta saatiin ajoitus, joka kalibroituna on n. 8400 cal BC (Hela-2487: 9163 ± 55 BP). Ajoitustulos sopii hyvin asuinpaikan korkeuden ja löytöaineiston perusteella aikaisemmin oletettuun varhaismesoliittiseen kontekstiin.

Vuonna 2015 asuinpaikan välittömässä läheisyydessä kasvoi sankka, vanha kuusivaltainen sekametsä. Asuinpaikan alue on kuusimetsän ja hiekkakuopan välissä sijaitsevalla hakkuuaukealla, rinteessä olevan hakkuuaukean metsänpuoleisella reunalla. Vuoden 2015 kaivausalue valittiin vuosien 2000 ja 2009 runsaslöytöisimpien kuoppien ympäristöön. Kahdella kaivausalueella tutkittiin yhteensä 21,5 m² enimmillään kahdeksan kerroksen verran, yhteensä maksimissaan noin 40 cm syvyyteen saakka. Puhtaaseen pohjahiekkaan päästiin vain kaivausalueella 2.

Kaivausalueella 1 sijaitsevan asumuspainanteen nurkaksi tulkitun rakenteen lattiatasoa ei saavutettu, tosin likamaa ja löydöt viittaavat siihen että tälläkin alueella lähestytään pohjamaata. Asuinpaikan lisäksi sen välittömässä läheisyydessä havaittiin kalliossa kvartsilouhos jota on selvästi muokattu ihmisen toimesta. Ilmeisesti kyseessä on varhaismesoliittinen kvartsilouhos, koska mitään merkkejä sitä nuoremista esineistä ei havaittu. Kvartsilouhosta ja sen lähiympäristöä on tarkoitus tutkia tulevina vuosina.

Löytöpaikat mitattiin takymetrillä paikalle luotuun kaivauskoordinaatistoon alle ± 10 cm tarkkuudella. Kiviaineslöytömateriaalin pääosa vuonna 2015 oli kvartsia (2184 kpl) ja osin piitä (51 kpl) sekä muita kivilajeja (31 kpl). Kvartsiin joukossa oli 42 esinettä (kaapimia, nuolenkärkien katkelmia, retusoituja iskoksia sekä säleitä) ja 36 kappaletta ytimiä tai niiden katkelmia. Piin joukossa oli esineitä ja niiden katkelmia 3 kappaletta, mm. retusoituja säleitä ja iskoksia. Palanutta luuta löytyi 1021 fragmenttia, 176,9 g. Palaneitten luunpalasten joukossa oli useita luuesineitten katkelmia ainakin 7 katkelmaa 5 eri luuesineestä.

Aivan pintamaaperässä oli ohuehko vanha peltokerros. Sen alapuolella (kuten aikaisemmissakin tutkimuksissa) oli havaittavissa heikosti punertavaa likamaata, pääosin kerroksesta 3–4 alaspäin. Kiinteinä rakenteina havaittiin likamaahäiriöiden ja löytöjen perusteella resentiksi tulkittu tummaa maata sisältävä kuoppa jossa oli kiviä kaivausalueen 1 lounaisosassa sekä löytöjen levinnän ja likamaaläikkien muodon perusteella asumuksen jäänteeksi tulkittava rakenne kaivausalueen 1 pohjoisosassa. Kvartsiin ja palaneen luun levintä muodostaa neliömäisen asumuksen kaakkoisnurkaksi tulkittavan rakenteen. Kaivausalueita on tulevina vuosina tarkoitus laajentaa jotta esihistoriallisiksi tulkitun rakenteen laajuus ja luonne saataisiin selvitettyä.

Kaivauksen kustansivat yksityishenkilöinä Timo Jussila, Aivar Kriiska ja Tapani Rostedt. Kaivausta tukivat paikallinen harrastaja-arkeologiyhdistys [Jatuli ry.](#) joka antoi työvoimaa, lisäksi mm. [Ango ry:](#)stä ja Selänalaryhmästä tuli useita kaivajia. Kaivausten apuna toimi omalla kustannuksellaan myös arkeologian opiskelija Jukka Ora sekä arkeologit Kerkko Nordqvist ja Sarita Sandell. [Mikroliitti Oy.](#) Arheograator Oy, Tarton yliopisto sekä T. Rostedt antoivat kaivausvälineet ja tutkimusinfrastruktuurin.

Kaivaus

Kaivauspaikka

Paikka sijaitsee Joutsenon kirkosta 14,0 km itään, Monnonmäen ja Kuurmanpohjan välitse kulkevan Saarenojan pohjoispuolella, korkean kallioisen mäen kaakkoisjuurella olevalla hiekkaisella tasanteella, Venäjän rajasta noin 160 m. Paikalle tulee ajokelpoinen metsätie Kuurmanpohjan Pärtynniityn talon kohdalta. Asuinpaikka on rinteessä olevan hakkuuaukean metsänpuoleisella reunalla. Se sijaitsee jokeen laskevan purouoman luoteispuolella olevalta metsätieltä 50 m luoteeseen kaivantojen reunalla.

Osa kohteesta on ilmeisesti tuhoutunut maankaivuissa jotka on tehty asuinpaikan eteläpuolelle jokilaakson jyrkkään rinteeseen. Osa kaivannoista lienee v. 1941 sotavarustuksia. Asuinpaikan eteläpuolella on selvästi havaittava hiekanottopaikka, jonka reunamilta Timo Jussila keräsi vuoden 1999 inventoinnin yhteydessä joitakin kvartsi-iskoksia. Rinne purolaakson suuntaan kaakkoon on loiva ja maaperä muuttuu siinä n. 40 m ennen tietä siltiksi. Asuinpaikkahavaintoja ei ole tehty siltialueella, vaan löydöt ovat tulleet aivan kallion juurelta ja siitä vajaan 20 metriä kaakkoon hiekkamaalta. Asuinpaikka saattaa jatkua koillissuunnassa metsään.

Paikka sijaitsee muinaisen Ancylusjärven vuonon rannalla, lähellä sen suuta ja aivan Venäjän rajan tuntumassa. On mahdollista, ja itse asiassa todennäköistä, että Saarenojan laakso olisi ennen Ancylusjärven maksimivaihetta ollut siitä erilleen kuroutunut järvi jonka rannalla Muilamäen asuinpaikka olisi sijainnut. Järvi-hypoteesi selittäisi paremmin Saarenoja-Muilamäen asuinpaikan sekä myös muiden lähialueen vanhimpien asuinpaikkojen sijoittumisen Saarenojan laaksossa. Muilamäen asuinpaikka olisi tämän hypoteesin perusteella sijainnut muinaisen Kuurmanjärven kaakkoisreunalla, lähellä kohtaa josta se aikanaan purkautui Ancylusjärveen. Mäen etelä- ja lounaisrinne on melko jyrkkä ja asuinpaikka on tämän jyrkän rinteiden äärellä. Asuinpaikan laajuutta ei vuoden 2015 tutkimuksissa saatu selvitettyä.

Vuosien 2000, 2009 ja 2015 kaivauksilla havaittiin asuinpaikan pintamaaperässä harmaata muokattua maata. Alueella on ohut muokattu maakerros joka on tulkittu vanhaksi peltokerrokseksi. Paikkaa kuvaavissa vuosien 1792, 1816, 1907 ja 1930 kartoissa ei alueelle ole merkitty peltoa tai niittyä. Muokkauskerroksen ohuus viittaa suhteellisen lyhytaikaiseen ja alkeellisiin välinein suoritettuun viljelyyn. Maanomistajan (Seppo Kaplas) mukaan alueella ollut pieni pelto istutettiin kuusimetsäksi 1950-luvun loppupuolella.

Mittaukset ja tekniikka

Vuonna 2015 alueelle laadittiin oma koordinaatisto. Tarkoituksena oli konvertoida kaivauksen kaikki mittaukset valtakunnalliseen ETRS-TM35FIN koordinaatistoon (Euref), mutta tarkkuusmittauksissa ilmenneiden ongelmien vuoksi (ilmeisesti rajan läheisyys) asemointipisteitten tarkkuutta ei saatu riittävästi kontrolloitua. Asiaan palataan vuoden 2016 kaivausten yhteydessä, silloin ongelmat toivottavasti saadaan korjattua. Kiviin hakatulla ristillä merkityt asemointipisteet (1-3) ovat kaivauksen omassa koordinaatistossa seuraavat:

Asemointipisteet (ks. yleiskartta):

AP1	z 48,087	x 92,857	y 492,216	
AP2	z 49,954	x 99,956	y 478,458	(johtopiste)
AP3	z 47,582	x 120,414	y 499,188	

Mittaukset kaivauksella suoritettiin Topcon 220 takymetrillä. Koordinaatit ovat kaivauksen omassa sisäisessä koordinaatistossa, metreinä. Löydöt on poimittu maasta alle ± 10 cm tarkkuudella. Z luku on N60 järjestelmässä, ulkoinen tarkkuus n. ± 5 cm sisäinen alle ± 1 cm, poiminta n. 5 cm paksusta kerroksesta -> z tarkkuus ± 3 cm. Löytökoordinaatin todellinen, käytännön tarkkuus on xy ± 10 cm ja z ± 3 cm. Löytöjen punnitus on 0,1 g tarkkuudella.

Kaivaus suoritettiin tasokaivauksena, jossa kerroksen ohjeellinen paksuus oli 5 cm, käytännössä pehmeässä maaperässä se vaihteli 3-10 cm välillä. Kaivaustason päällä (esim. 1) on tasoa vastaava kaivauskerros (1). 0-taso on turpeenalainen mineraalimaan pinta. Löydöt otettiin talteen ”kämmenten alalta” eli vähintään n. ± 10 cm tarkkuudella. Löytöpaikka mitattiin takymetrillä. Kaikki maa-aines seulottiin. Käytännössä kaivauskerroksesta irrotettiin n. 10x10x5 cm tai pienempi ”kakku” joka mätettiin käsiseulalle. Löydöt asetettiin pussitettuna löytöpaikalle.

Dokumentointivastuu jaettiin siten, että T. Rostedt vastasi kentällä kaivausmuistiinpanoista, tasopiirroksista sekä takymetrimittauksista. A. Kriiska vastasi valokuvauksesta (yhdessä K. Nordqvistin kanssa) ja osallistui tasopiirrosten tulkintaan. J. Ora (yhdessä A. Kriiskan kanssa) oli mukana takymetrimittauksissa. T. Rostedt teki jälkityöt.

Kaivauksen kulku

Kaivauksen aluksi paikannettiin silmänvaraisesti maastossa vuoden 2000 kaivausalueet 2 ja 3 jotka olivat maastossa edelleen havaittavissa. Kaivauskoordinaatisto luotiin takymetrin avulla mahdollisimman lähelle pohjois-etelä- suuntaa, ottaen kuitenkin huomioon maaston ja kasvillisuuden aiheuttamat rajoitteet. X-koordinaatit kasvavat pohjoiskoilliseen, Y-koordinaatit itäkaakkoon.

Tämän jälkeen maastoon rajattiin kaivausalue 1 vuosien 2000 ja 2009 tutkimusten perusteella runsaslöytöisimmälle alueelle. Kaivausalue 1 oli kooltaan 4,9x3,5m, kaivausalueen koillisnurkassa oleva kanto jätettiin kaivamatta. Koska kaivaus oli harrastajien parissa varsin suosittu ja maaperä suhteellisen nopeasti kaivettavaa hiekkaa, todettiin että lisäkaivausalue olisi todennäköisesti mahdollista avata kaivausaikataulun puitteissa. Kaivausalue 2 avattiin edellisen kaivausalueen itäpuolelle, tarkoituksena paikantaa samalla myös vuoden 2000 kaivausalue 1 jota ei silmänvaraisesti pystynyt maastosta hahmottamaan. Vuoden 2015 kaivausalue 2 oli kooltaan 4,5x1m, tällöin päätettiin kaivaa myös toisella kaivausalueella todettu kanto juurineen. Kokonaisala kaivausalueelle 2 oli täten 5,5x1m. Vuoden 2000 kaivausaluetta 1 ei saatu paikannettua.

Kaivauskerrosten paksuus pyrittiin pitämään 5 senttimetrissä, käytännössä se kuitenkin vaihteli 3-10 cm välillä. Kaivausalueella 1 kaivettiin 8 kerrosta, puhdasta pohjahiekkaa ei saavutettu. Kaivausalueella 2 kaivettiin 5-7 kerrosta, puhtaaseen pohjamaahan saakka.

Kaivausteknisistä syistä johtuen eri kaivausalueita kaivettiin vuorotellen, jotta kaivamiseen ei tulisi katkoja tasojen arkeologisen dokumentoinnin ajaksi. Kaikki tasot valokuvattiin, vaaittiin ja piirrettiin mittakaavassa 1:50. Kaivauksen päätyttyä kaikki kaivausalueet peitettiin pressuilla ja ohuella hiekkakerroksella odottamaan tulevien vuosien tutkimuksia.

Kaivausalue 1

Pintamaan poiston jälkeiset kerrokset 1 ja 2 olivat tummaa peltokerrokseksi tulkittua orgaaniszekoiteista maata. Molemmissa kerroksissa oli silmänvaraisesti havaittavissa vuoden 2000 kaivausalue (alue 2 silloisessa raportissa) sekä vuoden 2009 lapionpistot. Lapionpistojen sijainti vuoden 2015 kaivausalueeseen verrattuna tarkentui ja pienehköt muutokset niiden sijainnissa kirjattiin yleiskarttoihin. Kiviä oli molemmissa kerroksissa jonkin verran, ne eivät muodostaneet mitään selkeää rakennetta.

Kerroksien 3 ja 4 aikana tulkitun kyntökerroksen alapuolelta alkoi hahmottua punertavaa likamaata kaivausalueen keskiosassa. Kiviä oli kohtuullisesti, varsinkin alueen eteläosassa. Niistä ei havaittu muodostuvan mitään kiinteää rakennetta. Osa kaivausalueen 1 eteläosan kivistä oli palanut.

Kerroksen 5 jälkeen kokonaiskuva kaivausalueesta 1 alkoi hahmottua paremmin. Kiinteänä rakenteena havaittiin likamaahäiriöiden ja löytöjen perusteella resentiksi tulkittu tummaa maata sisältävä kuoppa jossa oli kiviä kaivausalueen 1 lounaisosassa, kooltaan noin 1,5x2 metriä. Kuopaksi tulkitun rakenteen kohdalla ei juurikaan havaittu löytöjä. Vuoden 2000 kaivausalue oli edelleen havaittavissa, samoin vuoden 2009 lapionpistot. Muuten kaivausalue 1 oli kauttaaltaan punertavaa likamaata jossa oli satunnaisesti kiviä. Esihistoriallisiksi tulkittuja kiinteitä rakenteita ei havaittu.

Kerroksien 6 ja 7 aikana suurin osa suurin osa aikaisempien tutkimusten aiheuttamista häiriöistä oli hiipunut. Vuoden 2000 kaivausalueen 2 länsiosa oli vielä hahmotettavissa, samoin laajennettu kuokuoppa 5 vuoden 2009 tutkimuksista. Punertava likamaa keskittyi (löytöjen ohella) kaivausalueen 1 pohjois/luoteisosaan.

Kerroksen 8 aikana (noin 40cm syvyydessä maanpinnasta) viimeisetkin merkit vanhoista tutkimusalueista katosivat. Tason 8 kartassa havaitsee aikaisempia selkeämmin sekä resentiksi tulkitun tummaa maata ja kiviä sisältävän rakenteen (kaivausalueen lounaisosassa) että asumuksen pohjan osaksi tulkitun rakenteen kaivausalueen luoteisosassa. Muilta osin kaivausalue 1 alkoi lähestyä puhdasta pohjamaata, kaivausalueen hiekka oli joko puhdasta hiekkaa/silttiä tai heikkoa likamaata. Kvartsien ja palaneen luun levintä alueen luoteisosassa muodostaa neliömäisen asumuksen kaakkoisnurkaksi tulkittavan rakenteen.

Kaivausalue 2

Pintamaan poiston jälkeiset kerrokset 1 ja 2 olivat tummaa peltokerrokseksi tulkittua orgaaniszekoiteista maata kuten toisellakin kaivausalueella. Kaivausalueen 2 itäosasta alkoi jo kerroksen 2 alaosassa hahmottua puhtaaksi tulkittua hiesua/hiekkaa. Kiviä oli kohtuullisen vähän eivätkä ne muodostaneet mitään selkeää rakennetta.

Kerroksessa 3 havaittiin että kaivausalueen 2 itäosan puhdas hiesualue laajeni edelleen, sen länsipuolella oli joko heikkoa likamaata tai (lännempänä) kyntökerrokseksi tulkittua orgaaniszekoiteista harmaata maata. Kerroksissa 4 ja 5 länsiosa kaivausalueesta hahmottui heikoksi likamaaksi. Selkeitä rakenteita ei havaittu.

Kerroksen 5 alaosassa kaivausalueen itäosasta tuli esiin yllättävä löytö; rautakuorella varustetun pommin pyrstövakaaja joka oli sellaisessa asennossa, että se voisi olla maahan uponnut räjähtämätön ammus, ns. suutari. Kaivaukset tällä alueella lopetettiin välittömästi ja paikalle kutsuttiin pomminpurkuryhmä. Se tuli paikalle vasta kaivausten jälkeen ja totesi että kyseessä oli räjähtäneen pommin pyrstövakaaja. Pommi itsessään oli ilmeisesti räjähtänyt ilmassa lähellä maanpintaa ja vakaaja oli uponnut tässä vaiheessa maahan.

Sinällään jännittävä löytö ei vaikuttanut muun alueen tutkimiseen, tulihan se jo puhtaaksi pohjamaaksi todetulta alueelta. Kaivausalueen itäosan viimeiset 1,5 metriä jätettiin siis kokonaan rauhaan alempia kerroksia kaivettaessa. Kerroksessa 6 kaivausalueen länsiosassa havaittiin vielä heikoksi likamaaksi tulkittavaa maakerrosta, joka hiipui kerroksen 7 aikana puhtaaksi hiekaksi/hiesuksi. Kaivausalueen 2 tutkimukset lopetettiin kerroksen 7 jälkeen.

Yhteenveto

Vanhojen kaivausalueitten rajat vuodelta 2000 (silloiset alueet 2 ja 3) ovat selkeästi erotettavissa maastossa. Kaivausten aikana todettiin, että myös lapionpistot vuodelta 2009 olivat selkeästi paikannettavissa. Tästä johtuen yleiskartoissa on hieman muutettu vuoden 2009 lapionpistojen sijaintia suhteessa vuosien 2000 ja 2015 kaivausalueisiin vastaamaan paremmin havaittuja tutkimustuloksia.

Löytöinä kaivauksilta tuli vuonna 2015 piitä 51 kpl, kvartsia 2184 kpl sekä muita kivilajeja 31 kappaletta. Piiaineistosta suurin ryhmä oli iskokset, joita oli 47 kappaletta. Lisäksi löytyi 3 piiesinettä tai sellaisen katkelmaa; kaavin, uurrin sekä retusoitu sälekatkelma. Kvartsiaineisto koostui yhteensä 2184 kappaleesta. Niistä suurin osa oli iskoksia (2106 kpl) ja ytimiä (36 kpl).

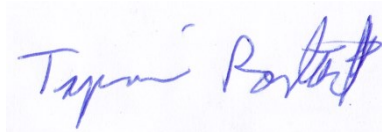

Lisäksi löytyi 21 kaavinta, kaksi nuolenkärjen katkelmaa, useita kvartsista valmistettuja retusoituja sälekatkelmia sekä retusoituja iskoksia . Myös useita käyttöjälkisiä kvartsi-iskoksia havaittiin. Muita kivilaji-iskoksia löytyi yhteensä 31 kappaletta, niiden joukossa havaittiin kaksi hiotun kiviesineen katkelmaa. Löytöjen joukossa oli myös mm. yksi alasinkivi ja kaksi iskukiveksi tulkittua kiveä. Palanutta luuta tuli yhteensä 1021 kappaletta (176,9 grammaa). Palaneiden luunsirujen joukossa havaittiin useita luuesineiden kappaleita.

Löytötiheys osoittautui vuonna 2015 suurimmaksi kaivausalueen 1 luoteisosassa. Kokonaisuudessaan kvartsin ja palaneen luun vahvin löytökeskittymä olisi näiden tietojen mukaan 1,5 × 2 metriä. Vuoden 2015 tutkimusten perusteella vaikuttaisi siltä, että palaneen luun ja varsinkin kvartsilöytöjen levintäalue jatkuu nyt tutkitun alueen pohjois- ja länsipuolille. Myös likamaaksi tulkittujen maaläikkien muoto tukee tätä havaintoa. Likamaaläikät ja esineistön keskittymä liittynevät paikalla mahdollisesti sijainneeseen asumuspohjaan. Toisaalta, resentiksi tulkittu kuoppa kaivausalueen lounaisosassa voi aikanaan olla tuhonnut osan asumuspainanteeksi tulkittua rakennetta, lisätutkimukset alueella ovat siis tarpeen. Kvantseja havaittiin aluksi tasaisesti hajallaan koko alueella, mutta syvemmälle kaivettaessa kvartsit painottuvat kaivausalan luoteisosaan. Piitä esiintyi hajanaisesti koko kaivausalueella.

Kiitokset:

Työryhmä haluaa kiittää **kaikkia** kaivaustyöhön osallistuneita harrastaja- ja ammattiarkeologeja. Ilman heidän työpanostaan tällä ja aiemmilla kaivauksilla ei kaivaus eikä tutkimusprojekti olisi ollut mahdollinen. Erityisesti kiitämme Helena Lambergia ja Säte Rantasta Jatuli ry:stä jotka organisoivat ja huolehtivat kaivaustyövoimasta.

Työryhmän puolesta

Tapani Rostedt

Kaivauksille v. 2015
osallistuneet

<i>n</i>	<i>Snimi</i>	<i>Enimi</i>
8	Lamberg	Helena
2	Rantanen	Säde
2	Hietanen	Heli
8	Korhonen	Jaakko
7	Närvänen	Aila
7	Hietanen	Jukka
5	Rantanen	Pekka
2	Ojanne	Irmeli
3	Lehtinen	Katja
3	Pesu	Anne
1	Lattu	Tea
5	Strid	Marja
5	Seppinen	Maija
4	Lönnroth	Anne
9	Pietikäinen	Heikki
3	Järvisalo	Risto
1	Linnahalme	Kaija
1	Linnahalme	Turo
3	Raulo	Pirkko
4	Ahtola	Jouko
1	Rantanen	Susanna
10	Ora	Jukka
3	Nordqvist	Kerkko
3	Sandell	Sarita

Lisätietoja paikasta:

Jussila T 1999: Imatran sekä Joutsenon Kuurmanpohjan muinaisjäännösten inventointi 1999.

Inventointikertomus Mv:n arkeologisessa keskusarkistossa, sekä yhteenveto:

<http://www.mikroliitti.fi/esirap99.htm>

Jussila T 2001: Joutsenon Kuurmanpohjan kivikautisten asuinpaikkojen koekaivaus v. 2000.

<http://www.mikroliitti.fi/kuurmanp/esipuhe.htm>

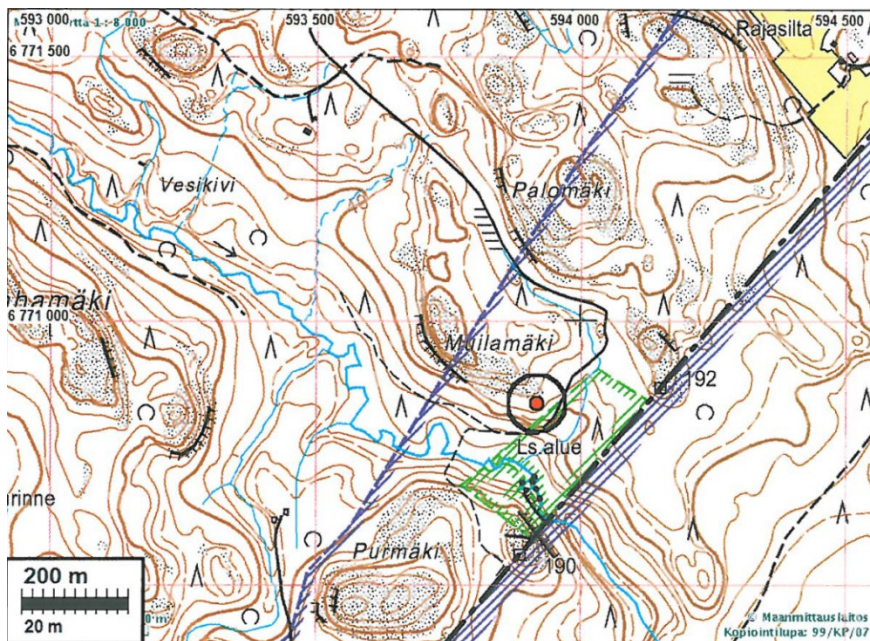
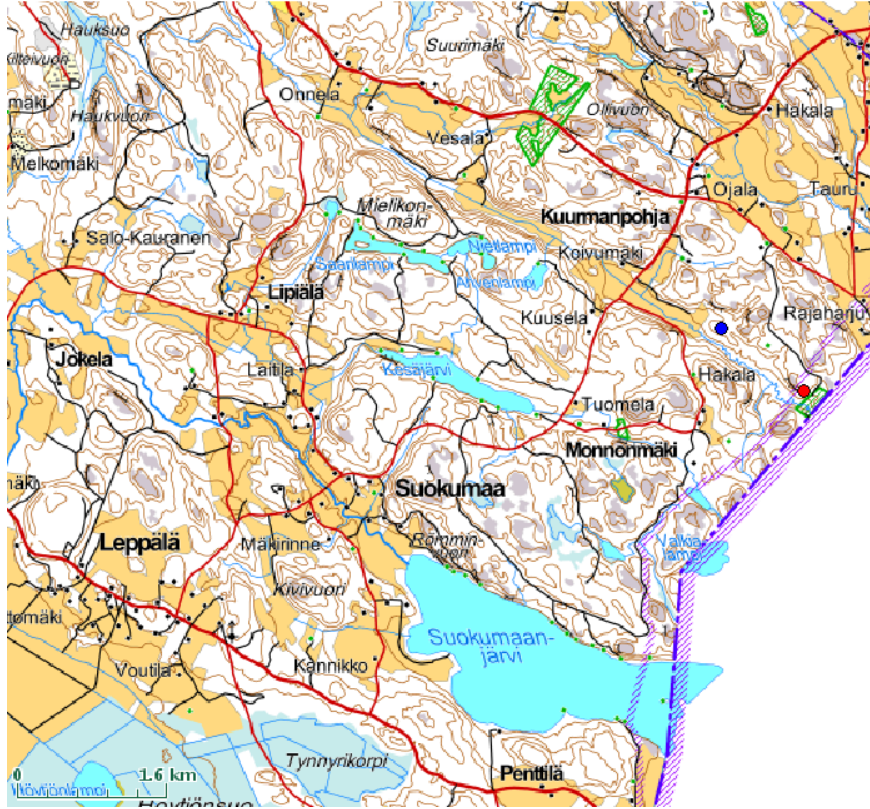
Jussila T & Matiskainen H 2003: Mesolithic Settlement During The Preboreal Period In Finland. In: Larsson, L., Lindegren, H., Knutsson, K., Loeffler, D. & Åkerlund, A. (eds.), Mesolithic on the move. Papers presented at the Sixth International Conference on the Mesolithic in Europe, Stockholm 2000. Oxford, 664-670.

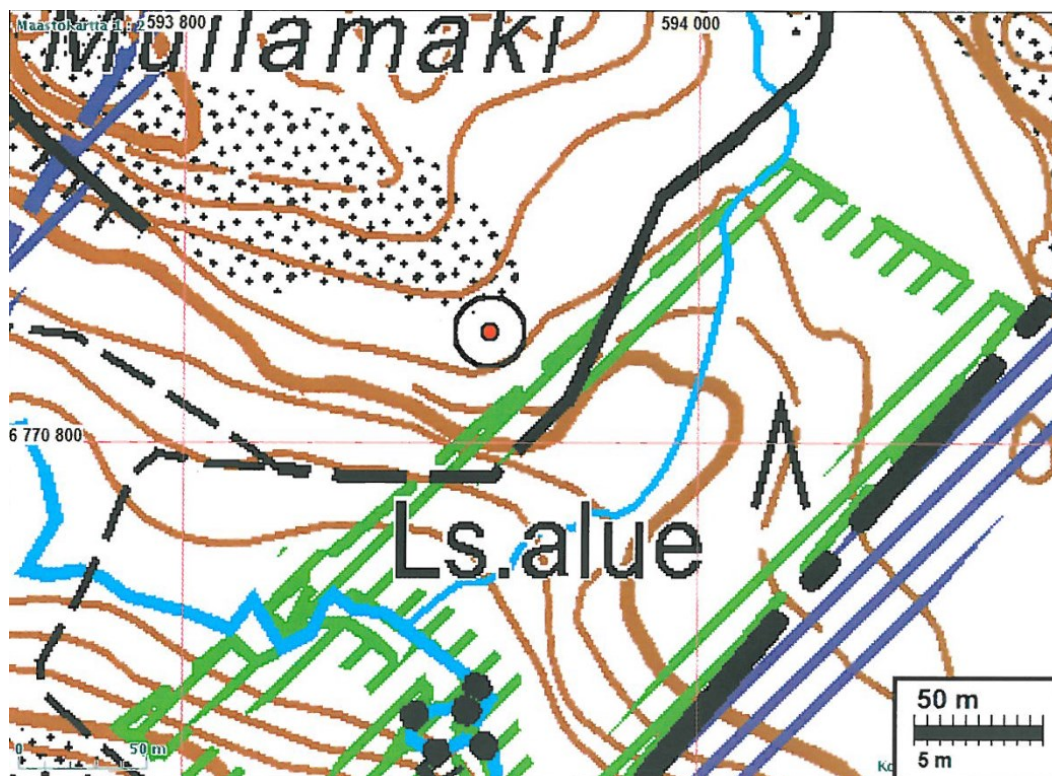
Jussila T, Kriiska A & Rostedt T 2009: Joutseno Muilamäki Kivikautisen asuinpaikan koekuopitus 2009. Raportti Mv:n arkeologisessa keskusarkistossa.

Jussila T, Kriiska A & Rostedt T 2012: Saarenoja 2 in Joutseno- Early Mesolithic Settlement Site in Southeastern Finland: Results of 2000 and 2008-2010 Studies. Fennoscandia Archaeologica XXIX. Helsinki, 3-28.

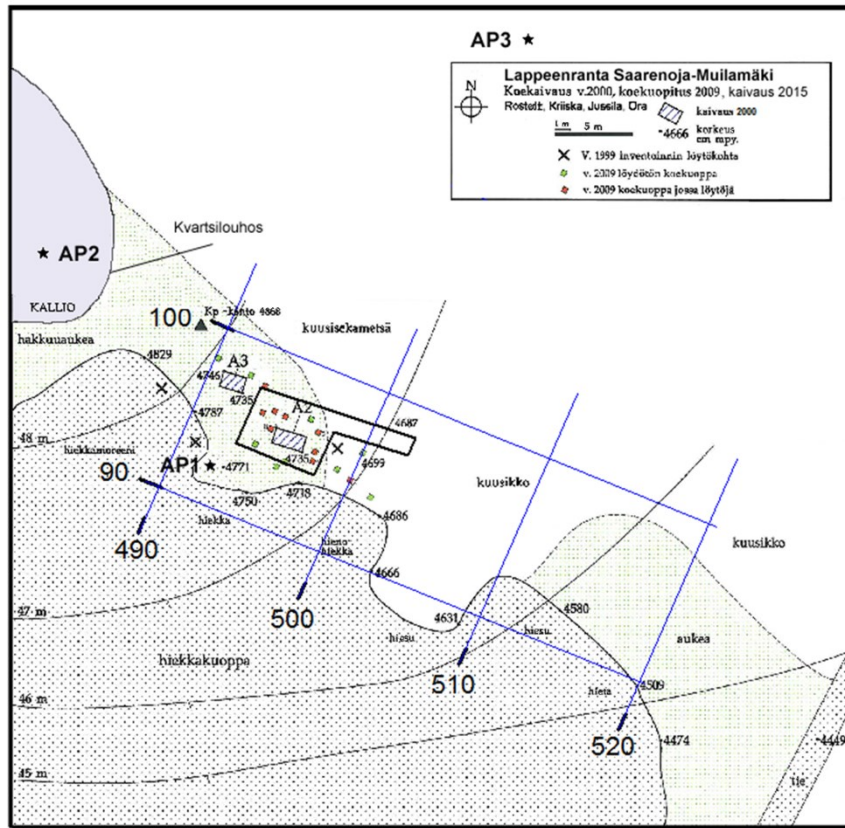
Sijaintikartat

Kaivauspaikka merkitty punaisella ympyrällä.

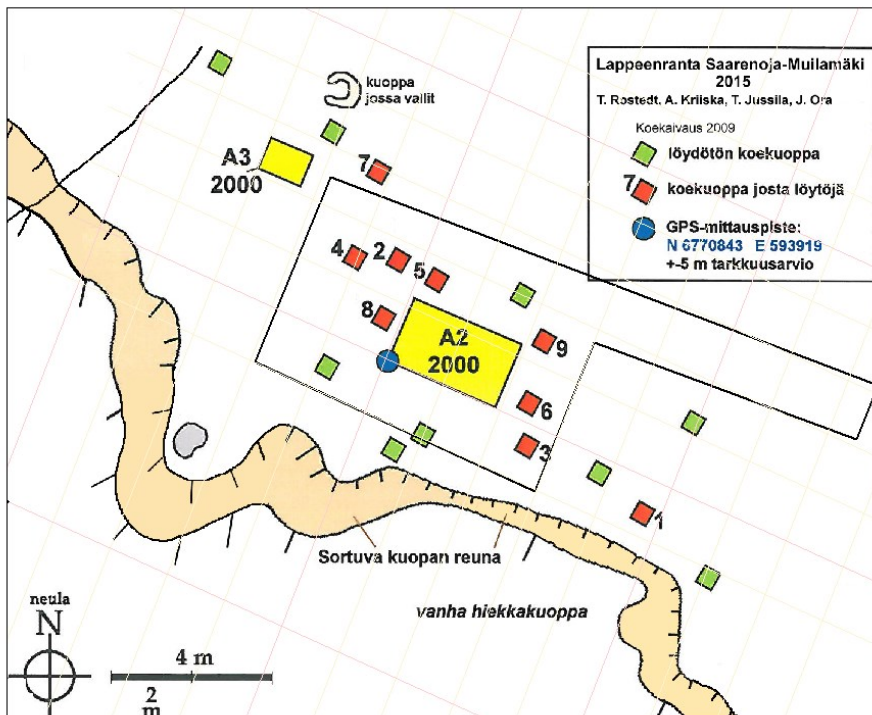

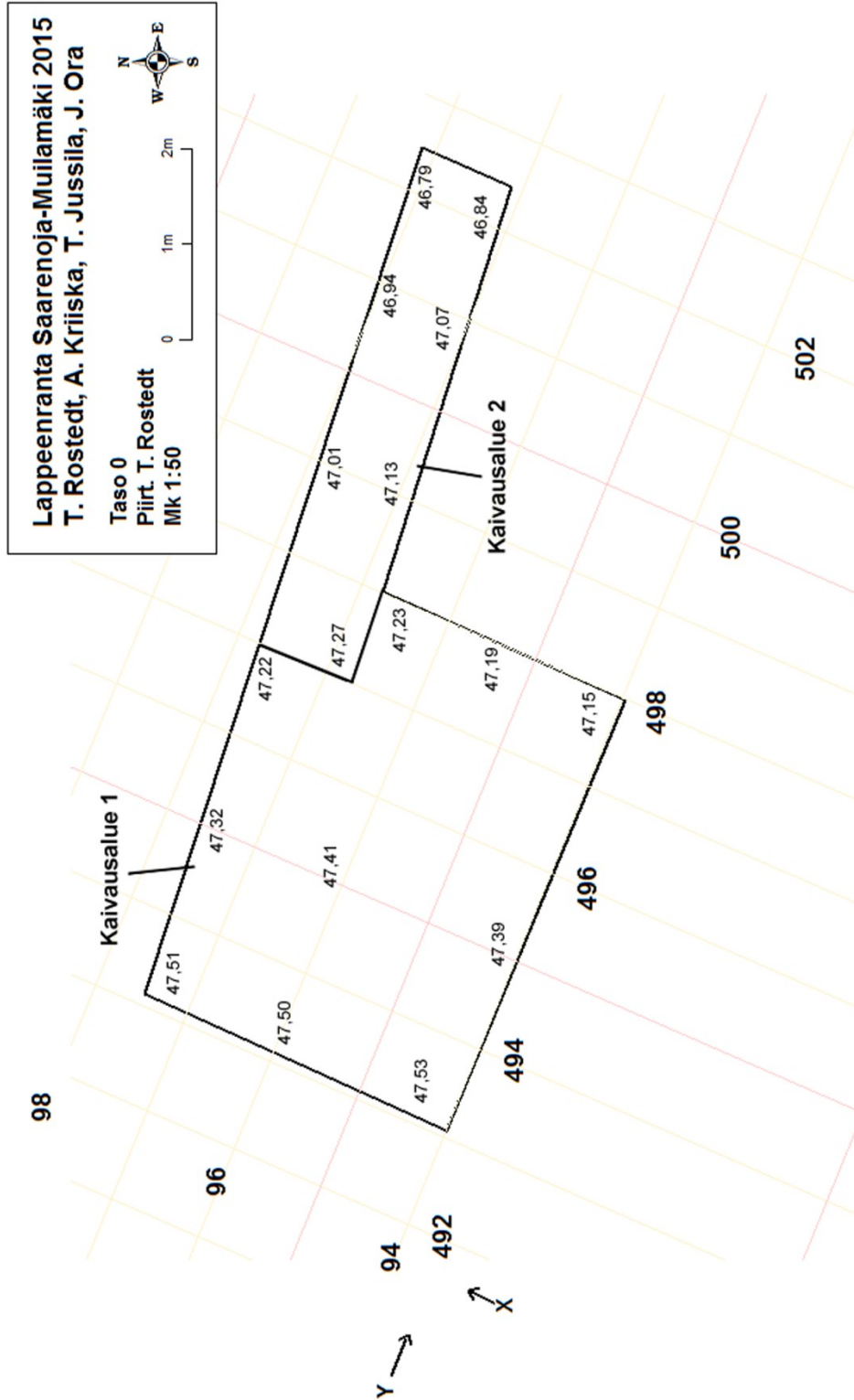

Yleiskartta 1:500

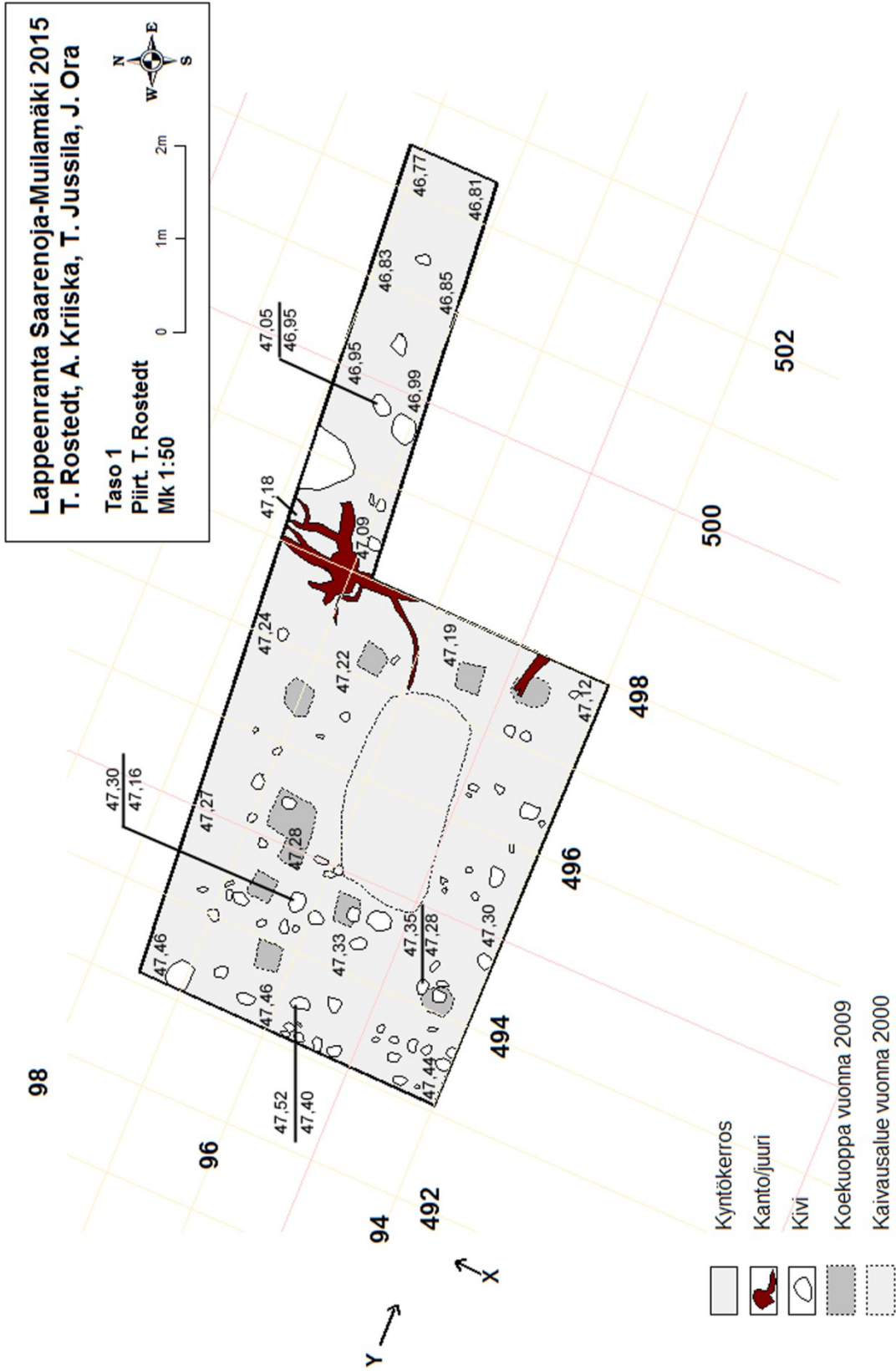

Yleiskartta 1:200

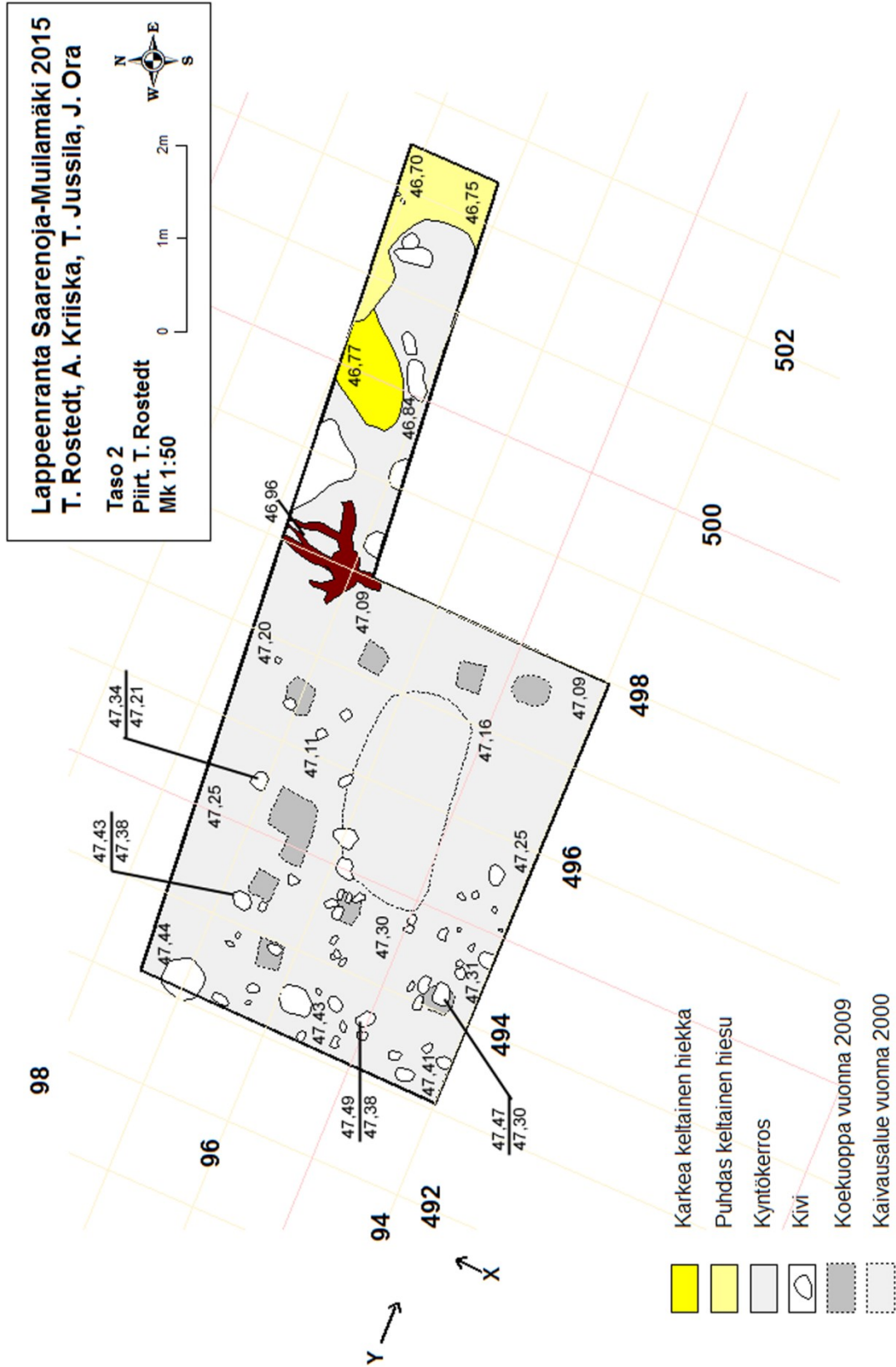

Tasokartat 1:50Kaivausalueet 1 ja 2, taso 0

Kaivausalueet 1 ja 2, taso 1

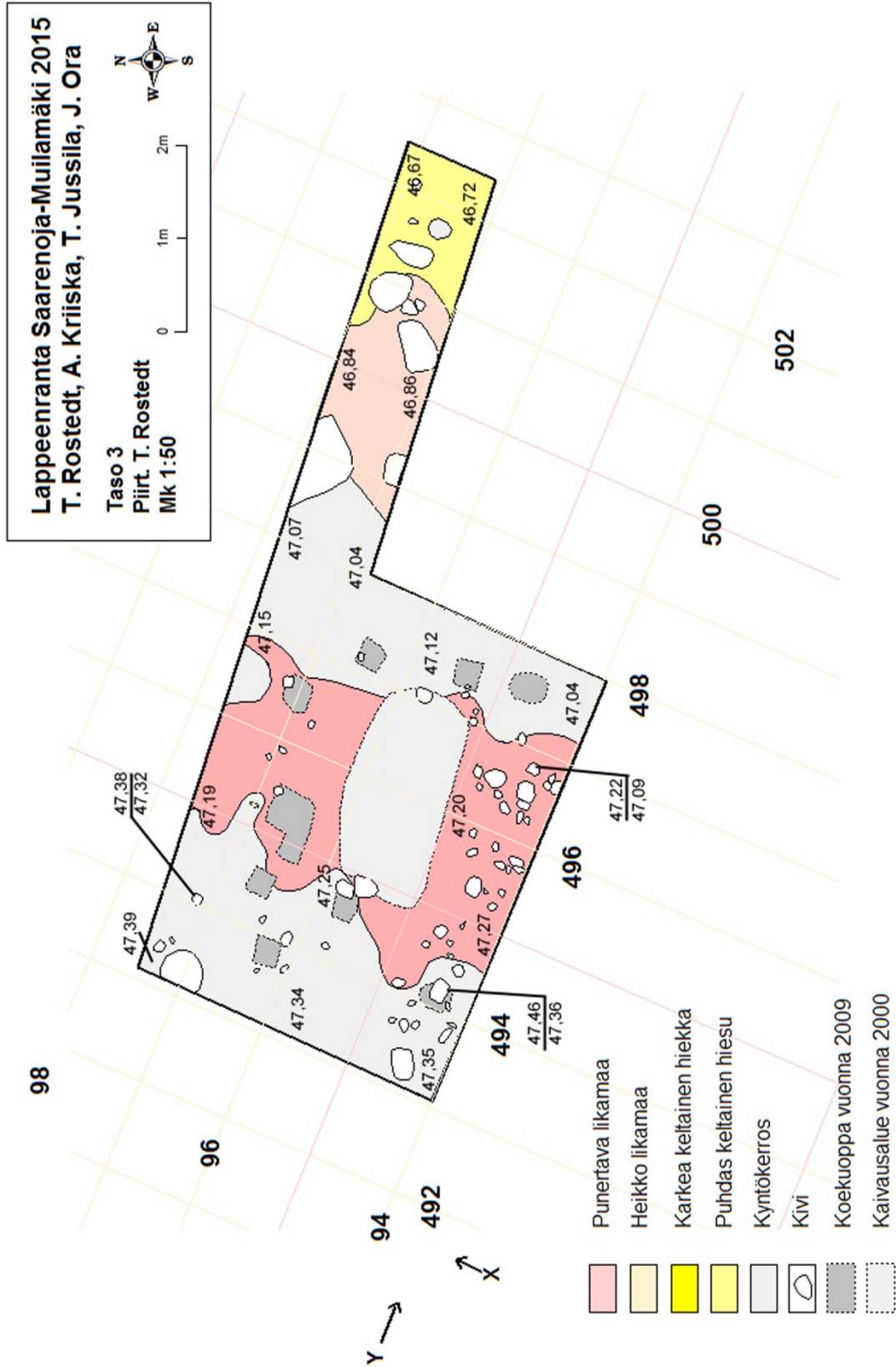

Kaivausalueet 1 ja 2, taso 2

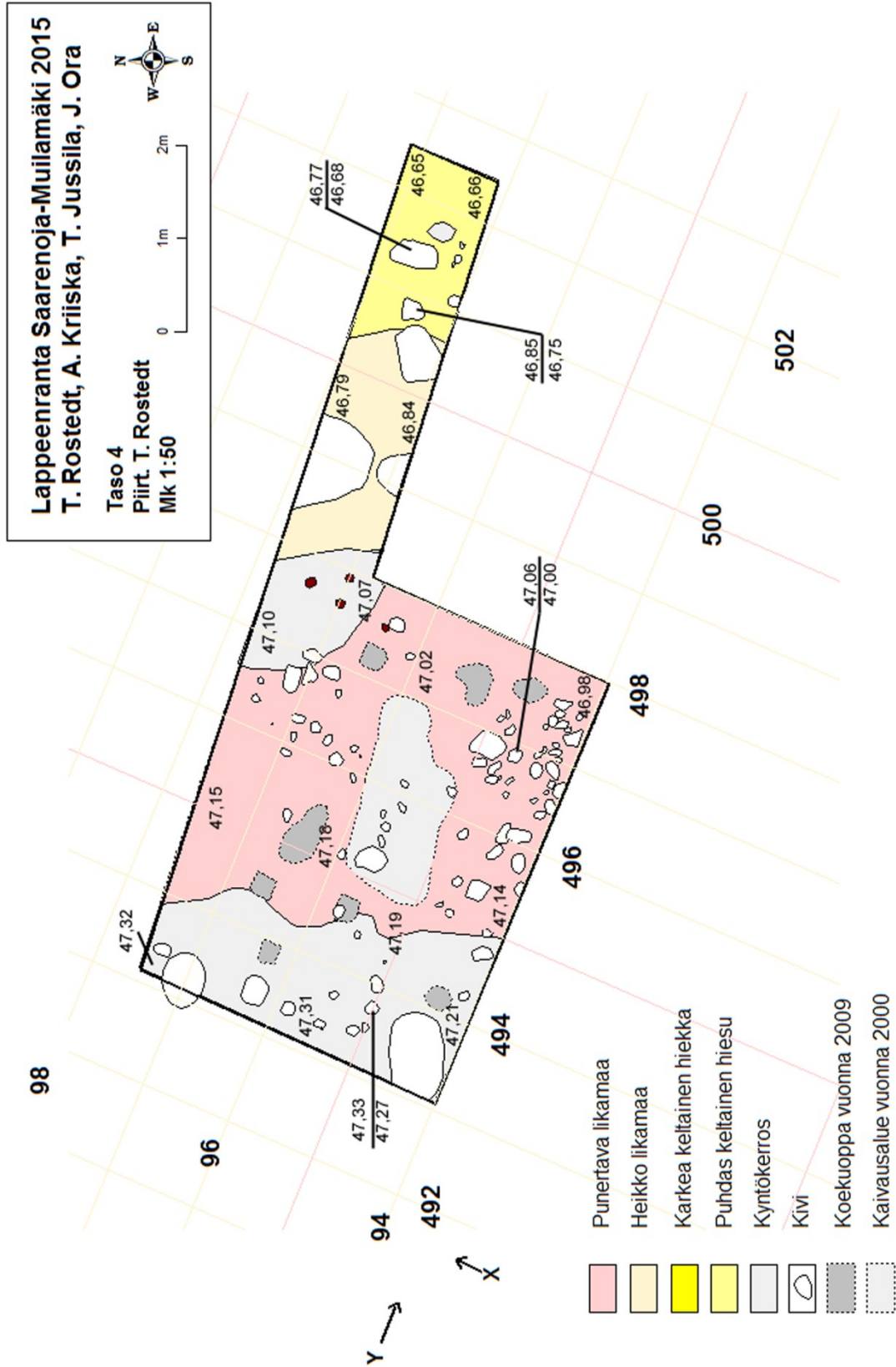

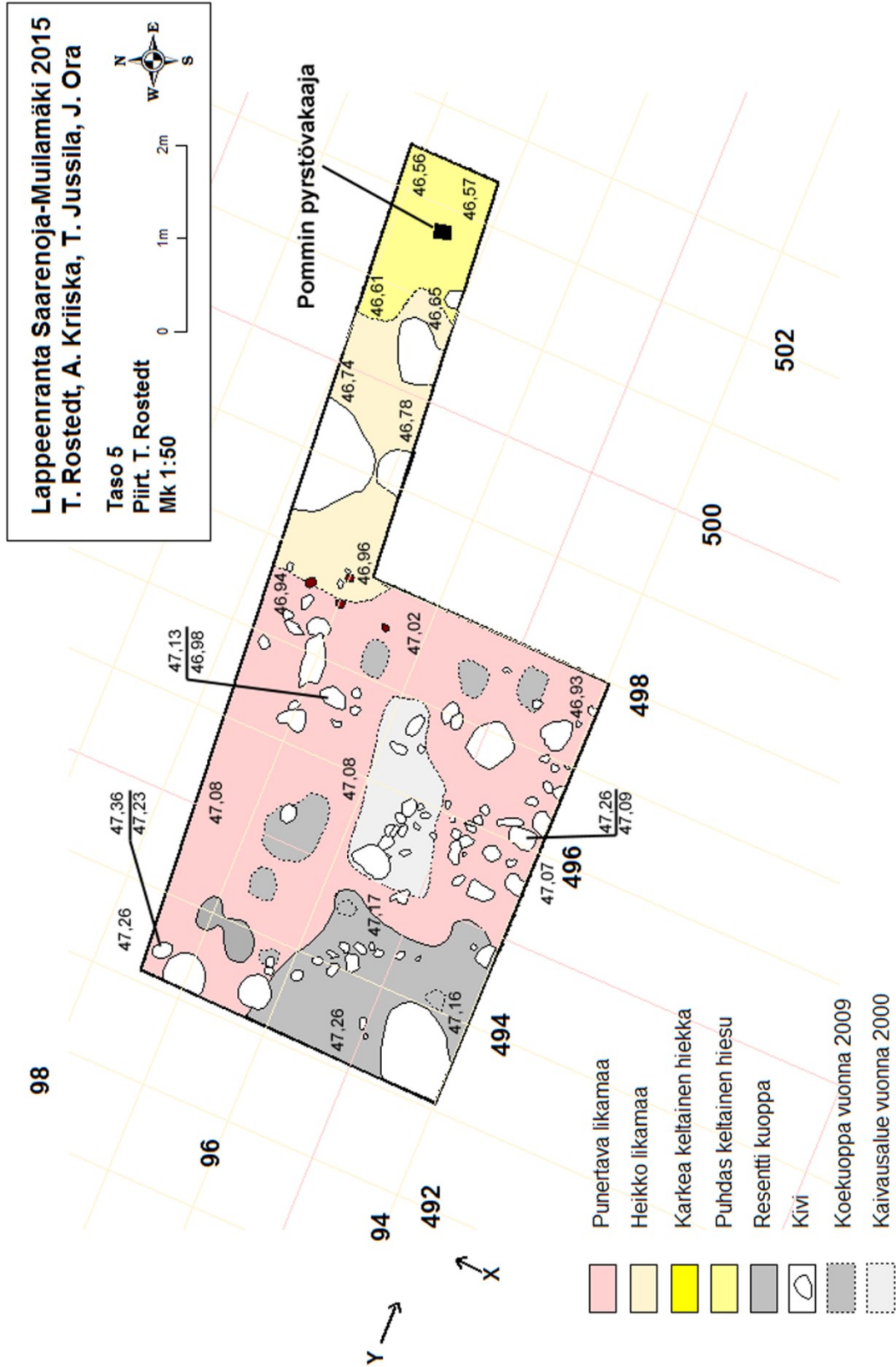
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 3

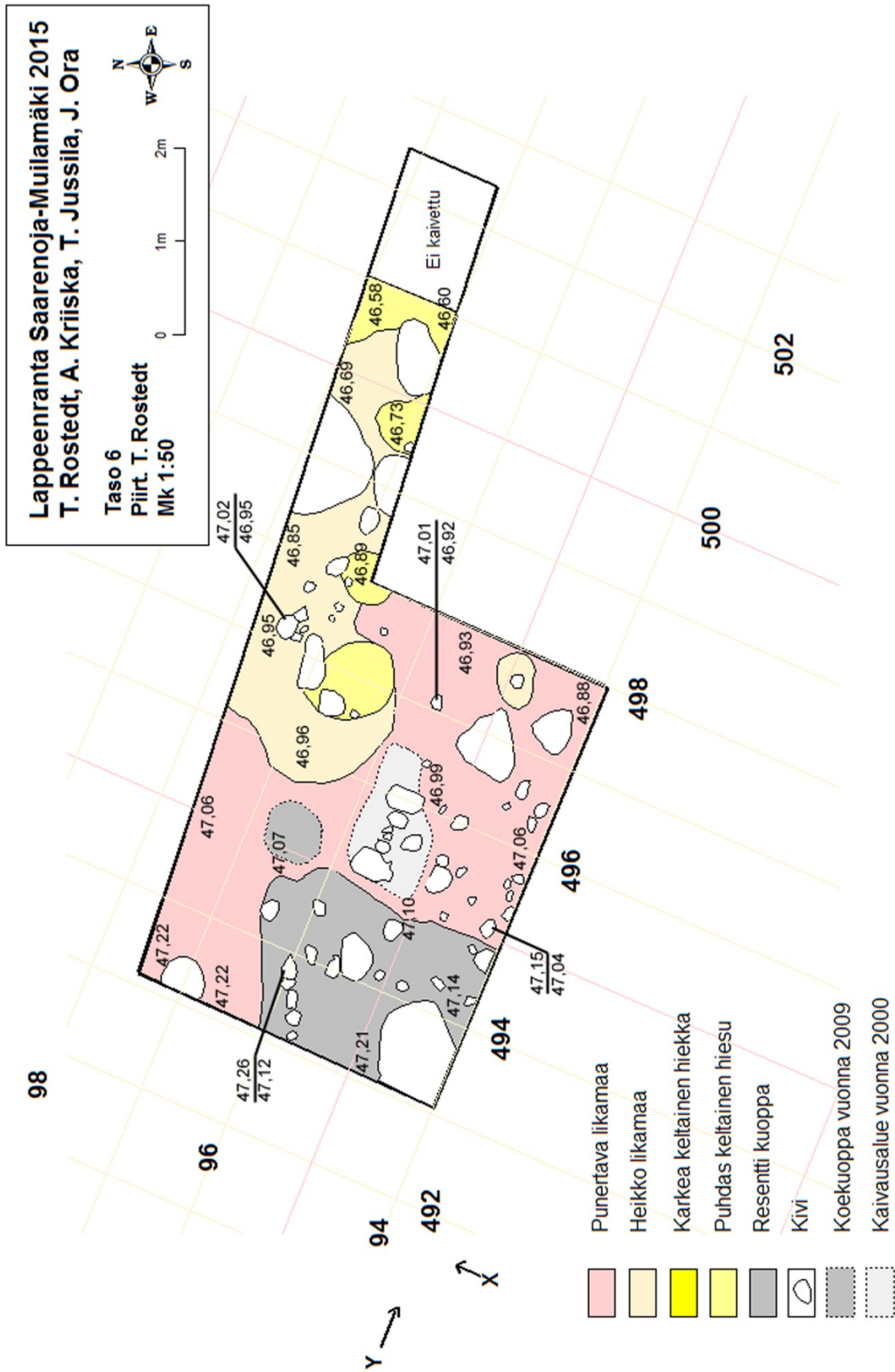
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 4

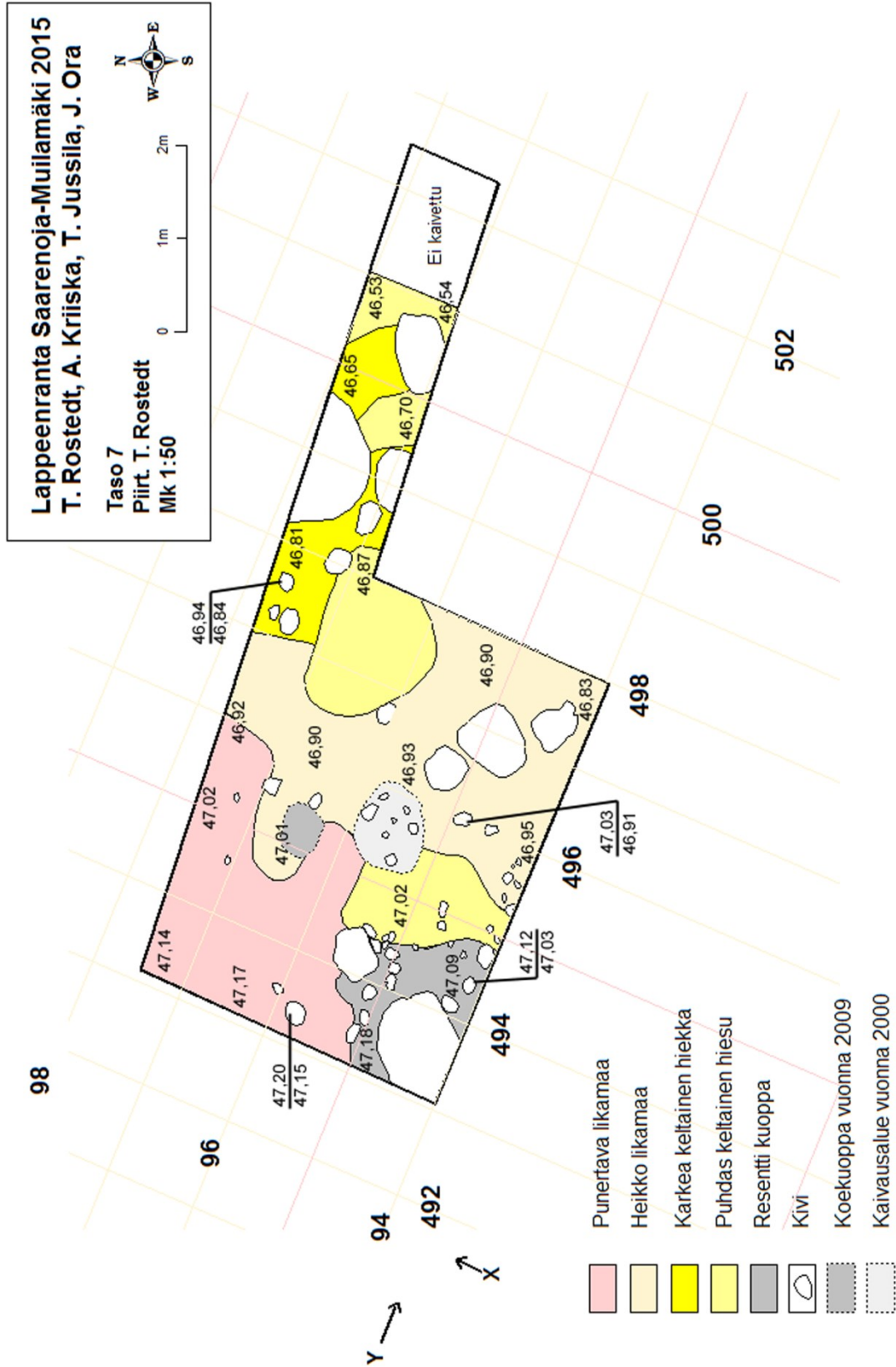
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 5

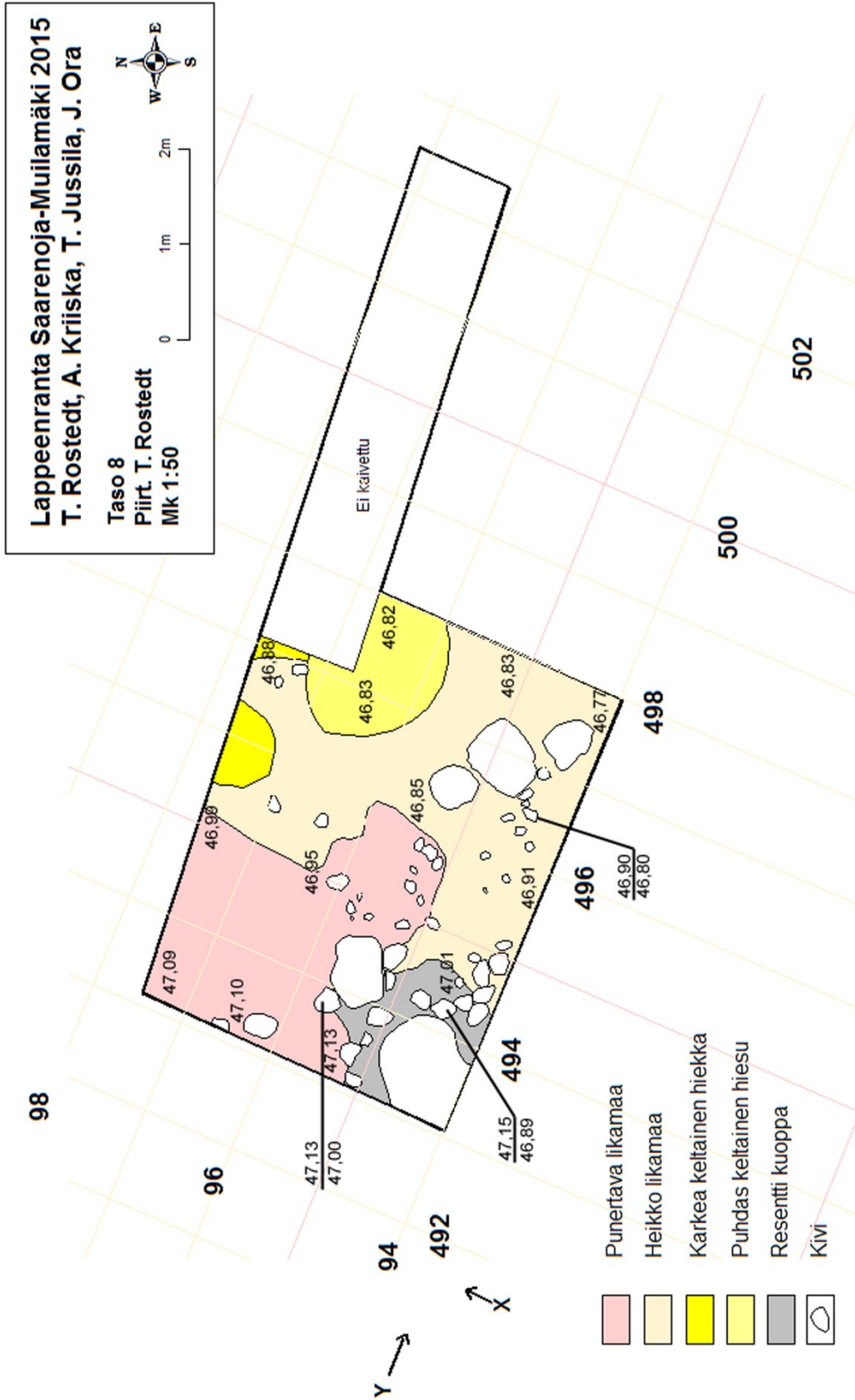
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 6

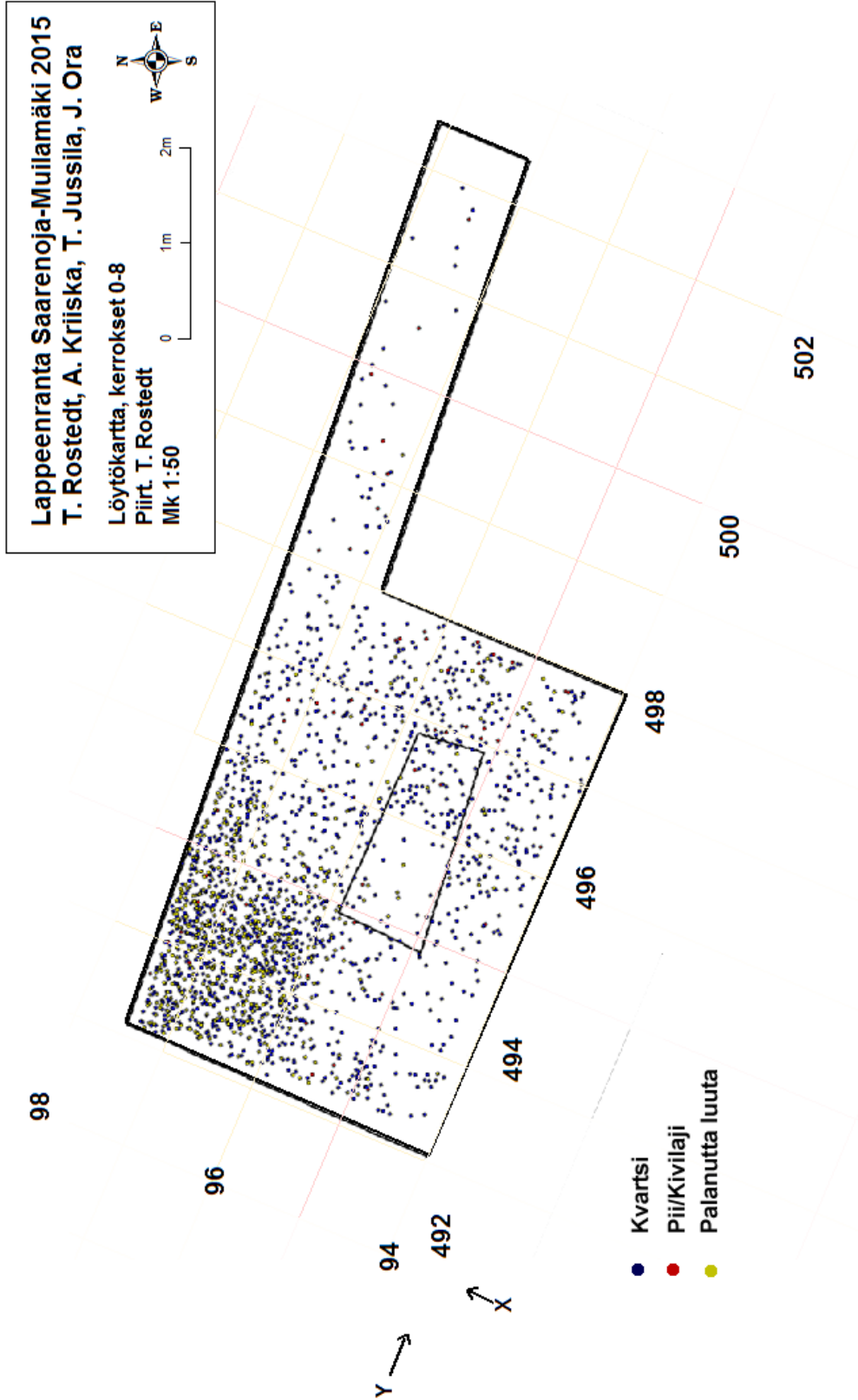
Kaivausalueet 1 ja 2, taso 7

Kaivausalue 1, taso 8

Löytökartta 2015

Valokuvia

Valokuvat on ottanut Aivar Kriiska, ellei toisin mainita.

Kuvaluettelo

Kuva 1. Kerrosta 5 kaivetaan kaivausalueella 1. Lännestä.

Kuva 2. Kaivausalue 1, taso 1 (vanha kyntökerros). Vuoden 2000 kaivausalue 2 on hahmotettavissa, samoin vuoden 2009 koekaivausten lapionpistot. Lännestä.

Kuva 3. Kaivausalue 1, taso 2. Lännestä.

Kuva 4. Kaivausalue 2, taso 2. Taustalla kaivausalue 1 tasossa 4. Idästä. Kuva K. Nordqvist.

Kuva 5. Kaivausalue 1, taso 3. Vanha kyntökerros alkaa hiipua. Idästä.

Kuva 6. Kaivausalue 1, taso 3, kulttuurimaan rajat merkittynä. Idästä.

Kuva 7. Kaivausalue 1, taso 5. Lännestä.

Kuva 8. Kaivausalue 1, taso 5, kulttuurimaan rajat merkittynä. Lännestä.

Kuva 9. Kaivausalue 2, taso 5. Kuvan yläreunassa näkyy pommin siipivakaajan kappale. Lännestä.

Kuva 10. Kaivausalue 2, taso 7 (pohja). Lännestä.

Kuva 11. Kaivausalue 1, taso 7. Lännestä.

Kuva 12. Kaivausalue 1, taso 8. Lännestä.

Kuva 13. Kaivausalue 1, taso 8. Idästä.

Kuva 14. Kvartsilouhoksen jäänteet Muilamäen asuinpaikan länsipuolella. Kaakosta. Kuva K. Nordqvist.

Kuva 15. Kaivausalue 1, kerrosta 4 kaivetaan. Lännestä.

Kuva 16. Kaivausalue 1, kerrosta 5 kaivetaan, samalla kun kerroksen 5 löytöjä dokumentoidaan. Lännestä.

Kuva K. Nordqvist.

Kuva 2. Kaivausalue 1, taso 1 (vanha kyntökerros). Vuoden 2000 kaivausalue 2 on hahmotettavissa, samoin vuoden 2009 koekaivausten lapionpistot. Lännestä.

Kuva 3. Kaivausalue 1, taso 2. Lännestä.

Kuva 4. Kaivausalue 2, taso 2. Taustalla kaivausalue 1 tasossa 4. Idästä. Kuva K. Nordqvist.

Kuva 5. Kaivausalue 1, taso 3. Vanha kyntökerros alkaa hiipua. Idästä.

Kuva 6. Kaivausalue 1, taso 3, kulttuurimaan rajat merkittynä. Idästä.

Kuva 7. Kaivausalue 1, taso 5. Lännestä.

Kuva 8. Kaivausalue 1, taso 5, kulttuurimaan rajat merkittynä. Lännestä.

Kuva 9. Kaivausalue 2, taso 5. Kuvan yläreunassa näkyy pommin siipivakaajan kappale. Lännestä.

Kuva 10. Kaivausalue 2, taso 7 (pohja). Lännestä.

Kuva 11. Kaivausalue 1, taso 7. Lännestä.

Kuva 12. Kaivausalue 1, taso 8. Lännestä.

Kuva 13. Kaivausalue 1, taso 8. Idästä.

Kuva 14. Kvartsilouhoksen jäänteet Muilamäen asuinpaikan länsipuolella. Kaakosta. Kuva K. Nordqvist.

Kuva 15. Kaivausalue 1, kerrosta 4 kaivetaan. Länneästä.

Kuva 16. Kaivausalue 1, kerrosta 5 kaivetaan, samalla kun kerroksen 5 löytöjä dokumentoidaan. Länneästä.
Kuva K. Nordqvist.